

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Exceptionibvs. Titvlvs XII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

impossibilia, vel libertati ecclesiasticæ obviantia jurare contigerit, ad observanda duntaxat licita, possibilia & non obviantia libertati ecclesiasticæ, jurantium referri debet intentio. Declaramus quoque juramenta sub hujusmodi generalitate qualitercunque & sub qualicunque, a verborum forma præstita vel præstanda, ad licita, possibilia, & libertati ecclesiasticæ non obviantia, tantum extendi: ipsosque jurantes ad alia per præstationem juramenti hujusmodi non teneri.

CAP. II.

Ter ecclesiasticum judicem ordinarium loci, compellitur iudex seculari ecclesiasticæ censuræ, sive canonicæ, quod ad provisionem animarum statum est, servare.

Bonifacius VIII.

Let mulieres, quæ alienationibus dotium & donationum propter nuptias consentiunt non contravenire, proprio juramento firmantes, servare juramentum hujusmodi non videntur dolo præstitum, de jure canonico teneantur: quia tamen quidam iudices seculares contra præfatas alienationes audiunt, quamvis eis constet legitime de hujusmodi juramento. Nos animarum periculis obviare volentes, eosdem iudices ad servandum hoc jus canonicum, per locorum ordinarios censura ecclesiastica decernimus compellendos.

CAP. III.

Electus post sacramentum, ponens vel respondens contraria dicit (nisi ratiōabiliter excusetur) velut perarius à confirmatione repellitur. Idem si hoc fecerit procurator, ipso mandante, vel ratum habente, vel non revocante. d. Ioan. And.

Idem.

Um in positionibus super electionis tuæ negotio (post juramentum in causa præstitum) à te datis, seu responsionibus, quas ad positiones tui adversarii fecisse dignoscis, reperitur contrarietas manifesta: tibi tanquam perjuro (nisi iusta causa & rationabilis te excuset) super ipsa electione perpetuum silentium imponi debet.

Idem fiet, si te expresse mandante, vel etiam ex post facto sciente, ac ratum habente, seu non revocante positiones, aut responsiones hujusmodi contrarias tuo nomine tuus fecerit procurator.

DE EXCEPTIONIBVS.

TITVLVS XII.

CAP. I.

Sex sunt ista huius decretali. Primo ponit artem, & jus antiquum, & constitutionis causam. Secundo dicit, quod reus, qui contra alioem de excommunicatione excipit, ut ipsum repellat ab agendo, debet ipsius excommunicationis speciem, & nomen excommunicatoris exprimere, & eam intra octo dies probare: alia iudex procedet in causa, & illum in expensis condemnabit. Tertio statuit, quod si iterum obijciatur, & probetur eodem vel alia excommunicatione, actor repellitur: sed que alia sunt, valent. Quarto, quod ultra duas vices hæc exceptio non opponatur, nisi ex causa. Quinto, quod si opponitur post rem iudicatam, impeditur executio, sed sententia nihilominus valet. Sexto dicitur, quod iudex publicè excommunicatus, reo non opponente, ex suo officio debet agendo repellere. Ioan. And.

Innocentius IV. in concilio Lugdun.

a Al. quacunque. b hic generalis principii confirmatio tribuitur ad illicita, & alia de quibus in text. Alex. consil. 19. volum. 1. & Dec. consil. 172. c vide not. per Rom. sing. 498. in cap. ubi juramentum. & 499. in cap. i. sicut. & per Ioan. And. in cap. cum laicus. de foro competenti. add. Fel. in c. xxi. de iurejur.

La a consideratione statuit mater ecclesia, quod maioris excommunicationis exceptio, in quacunque parte iudiciorum opposita, lites differat, & repellat agentes: ut ex hoc magis censura ecclesiastica timeatur, communionis & periculum evitetur, contumacia vitium reprimatur, & excommunicatio (dum à communibus actibus excluduntur) rubore suffusi, ad humilitatis gratiam, & reconciliationis affectum facilius inclinentur: sed hominum succrescente malitia quod provisum est ad remedium, tendit ad noxiam. Dum enim in causis ecclesiasticis frequentius hæc exceptio per malitiam opponitur, contingit interdum differri negotia, & partes fatigari laboribus & expensis: proinde (quia morbus iste quasi communis irreptit) dignum duximus communem adhibere medelam. Si quis igitur excommunicationem opponit, speciem illius, & nomen excommunicatoris exprimat, sciturus eam rem se deferre debere in publicam notionem, quam intra octo dierum spatium (e die in quo proponitur minimè computato) probare valeat apertissimis documentis. Quod si non probaverit, iudex in causa procedere non omittat: ream in expensis, quas actor ob hoc diebus illis se fecisse docuerit, præhabita taxatione condemnans. Si verò postmodum instantia durante iudicii, & probationis copia succedente, de eadem excommunicatione, vel alia excipiat iterum, & probetur, actor in sequentibus excludatur, donec meruerit absolutionis gratiam obtinere: iis, quæ præcesserunt nihilominus in suo robore duraturis. Proviso, quod ultra duas vices hæc non opponatur exceptio, præterquam si excommunicatio nova emerit, vel evidens, & prompta probatio supervenerit de antiqua. Sed si post rem iudicatam talis exceptio proponatur, executionem impedit: sed sententia, quæ præcessit non minus robur debitum obtinebit: eo tamen salvo, ut si actor excommunicatus sit publicè, & hoc iudex noverit, & quodcumque (etsi de hoc reus non excipiat) iudex ex officio suo actorem repellere non postponat.

CAP. II.

Exceptio res iudicate per ecclesiasticum iudicem admitti debet in foro seculari, & e converso. Ioan. And.

Bonifacius VIII.

Um quidam seculares iudices (dum coram eis excipitur de re per ecclesiasticum iudicem iudicata, in casu, quoad eum pertinet cognitio de consuetudine, vel de iure) reculerent excipientes audire, in derogationem jurisdictionis ecclesiasticæ & contemptum. Decernimus ut per censuram ecclesiasticam ab iniquitate coercerentur hujusmodi, & ad admittendum exceptionem eandem [subiactis de jure debet admitti] à locorum ordinariis compellantur.

Similiter ecclesiastici iudices [si coram ipsis excipiat de re per secularem iudicem iudicata] exceptionem ipsam admittant, in iis, quæ animarum periculum non inducunt: per superiores suos [nisi fecerint] animadversione debita castigandi.

DE PRÆSCRIPTIONIBVS.

TITVLVS XIII.

CAP. I.

In præscriptionibus sufficit bona fides, ubi jus commune,

a De intellectu vide Cotarrus. in cap. quamvis. de pac. lit. 6. in 3. par. relictio. 43. & Lud. Gom. in reg. cancellaria, de annuali possessione. quest. 44. b al. & communio. c sed si ultimus dies esset. r. r. r. an. talu. inter octo esset computandus. docet Fel. in cap. fin. de except. d Not. quod non sequitur, iste est publicè excommunicatus, ergo iudex scit. Vide & notandum. 2. q. 1. Anob. Font. e vide Dec. in c. parati. de appell.

Bece 3

